

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף נט.

נמצא עליה כגריס ועוד באופנים דלהלן מה דינה?

כשנתעסקה בכגריס¹	כשבאותו עוד רצופה מאכולת	
בעיא דר' ירמיה ²	טמאה - דאין תליה במצאה יותר מכגריס	לר' חנינא
	טהורה - דאין צריך לתלות אלא לגריס	לר' ינאי

נמצא עליה מין א'³ או נתעסקה במין א' (בצבע אדום), האם תולה שאר מינים (בצבע שחור)?

בנתעסקה במין אחד	בנמצא עליה מין אחד	
אינה תולה שאר מינים	תולה שאר מינים	ללישנא קמא דרבא⁴
בסתם: אינה תולה שאר מינים בתרנגולת: תולה שאר מינים	אינה תולה שאר מינים ⁵	לאיכא דאמרי דרבא

עד שהוא נתון תחת הכר ונמצא עליו דם משוך, או נמצא כתם משוך מה הדין?

בכתם שעל חלוקה (פחות מכגריס)	בעד שבודקת בו (ואפי' כל שהוא)	
טהור ⁶	טמא (ורק בעגול טהור)	לר' אליעזר בר' צדוק
טהור	טהור	לרבנן

¹ כתבו התוס' (בד"ה נתעסקה) דה"ה נתעסקה בפחות מכגריס, כל שבין מה שנתעסקה לבין מה שנמצא אין הפרש של גריס שלם הוא בכלל האיבעיא.

² מבואר בגמ' שהאיבעיא אליבא דכו"ע, דאפי' לר' חנינא שמטמא במצאה כגריס ועוד עם מאכולת, הוא דוקא שם שצריך לתלות הכל במאכולת - ולא תולים במאכולת רק עד כגריס, אולם בנתעסקה בכגריס שאין צריך לתלות אלא לוועוד שהוא פחות מכגריס - בזה שפיר תלין. או דילמא אפי' ר' ינאי שמטהר הוא דוקא ברצופה בו מאכולת שגם בלי לתלות בכלום אני יודע שגריס מן הדם אינו דם נדה, ורק נשאר את הוועוד ולכן מטהרים, אבל כאן שלכל הגריס ועוד צריך לתלות בכגריס שנתעסקה ובמאכולת, אולי גם באופן זה לא תלין ליותר מכגריס.

³ לרש"י מיירי שמצאה מין אחד הדומה לכתמי דמה אבל יודעת שהוא בא מקילור או משרף, ומצאה עוד שאר כתמים שאינה יודעת שאין מראיתם דומה לאותו המין. אמנם התוס' (בד"ה נמצא) והרא"ש (סימן ח') מפרשים, דמיירי שנמצא אותו המין למעלה מהחגור ושאר מינים תחת החגור, וביאר הב"י דעתם, דאלי"כ אותו המין עצמו מטמא אותה.

⁴ ס"ל דדוקא בנמצא יש להקל, דכמו שלא ידעה מהמין הראשון שניתז עליה כך ניתז גם ממין אחר ולא יודעת. אולם בנתעסקה ויודעת ממה בא הכתם שממין שנתעסקה, אי אפשר לתלות שאר מינים בו, דאיך תתלה שחור באדום.

⁵ כן כתב הרא"ש (שם) שזה הטעם שרבינו חננאל לא פירש הלישנא הראשונה - דאין הלכה כמותה, דודאי שאם נמצא עליה כתם אחד בחלוקה משאר צבעים (שודאי אינו דם) ואינה יודעת מהיכן הוא או שהוא מעל החגור, שוב לא תהיה טמאה בטומאת כתמים - בתמיה.

⁶ ואפי' נמצאו טפין טפין ג"כ אין מצטרפים, אבל ביותר מכגריס טמא. ועי' תוס' רא"ש, שתירוץ הגמ' לחלק בין כתם לעד בדיקה נשאר גם לפי המסקנא, דאלי"כ יהיה טמא בכתם משוך אפי' בכל שהוא (דהלכה כראב"צ), וזה לא שמענו.

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף נט:

האשה שעושה צריכה בישיבה ומצא דם מה דינה?

בשותתת	במזנקת	
אין מקרה כזה	טהורה ¹	יושבת בשפת הספל ונמצא באמצעו
	לר"מ: טמאה. לר"י: טהורה ²	יושבת באמצע הספל ונמצא באמצע
לר"מ: טמאה. לר"י: טהורה ⁴	טמאה ³	יושבת בשפת הספל ונמצא בשפתו

האשה שעושה צריכה בעמידה ומצאה דם מה דינה? [תוד"ה האשה].

בשותתת	במזנקת	
לר"מ: טמאה. לר"י: טהורה	אין מקרה כזה	לרש"י
טמאה ⁶	לר"מ: טמאה ⁵ . לר"י: טהורה	לתוס'

איש ואשה שעשו צרכיהן בספל ונמצא דם במים (ב' ספיקי) מה הדין בין ביושבת ובין בעומדת?

יושבת	עומדת	
טהורה	טהורה	לר' יוסי
טהורה ⁷	טמאה	לר"מ - לריש לקיש
טהורה	טהורה	לר"מ - לר' יוחנן
טמאה	טמאה	לר' שמעון

¹ ואין לחוש שמא בא הדם אחר המי רגלים, דא"כ לא היה נמצא תוך הספל אלא על שפתו במקום ישיבתה. וכן אין לחוש לכוי"ע שמא ראתה עם המי רגלים, דכיון שיושבת וגם מזנקת דלא דחיק לה עלמא, אן דרך לדם לבוא עם מ"ר.

² כאן אין חילוק בין שותתת למזנקת דכיון שיושבת באמצע ונמצא באמצע, ושייך המחלוקת של ר"י ור"מ האם בחד ספיקא טמא או טהור.

³ מסברא לא נראה שר"י חולק בזה על ר"מ דיש הוכחה שבא אח"כ. וכ"כ להדיא הר"ן. אמנם הב"י כתב בשם הרשב"א שטהור, דחזקה שדם שיצא עם מ"ר לא בא מהמקור. אמנם כבר העירו שלא נמצא כן ברשב"א. וכן החזו"א הקשה על הב"י בזה בהל' נדה (צ: בדי"ה ונדון), אולם הב"י הסיק כרשב"א לטהר. דהוי חדא לריעותא ולר"מ טמא.

⁴ כ"כ להדיא הרא"ש שלר' יוסי שמטהר בחדא לטיבותא, כ"ש שלא חושש דלמא בתר דתמו מיא אתא דם (ובהגהות מיימוניות חולק).

⁵ תוס' ס"ל ששייך גם בעומדת שתזנק, ובכל אופן טמאה, כיון שאין רחמה [רחמה שבכאן הוא מקום המ"ר ולא המקור] נפתח בטוב להוציא המ"ר כשעומדת, ולכך דחוקים הם ויכולים לחזור למקור ולהוציא דם, וטמאה אפילו זינקה. [וכן ס"ל גם לתוס' בפירוש ב', אלא שביארו שלמקשן היתה הו"א שבמזנקת אפילו בעומדת טהורה. והמסקנא שכדי שתהיה טהורה בעינן תרתי לטיבותא שגם תזנק וגם תשב, אבל אם יש חדא לריעותא דהיינו שיושבת ושותתת או עומדת אפילו מזנקת טמאה, וכל שכן כשיש תרתי לריעותא שעומדת ושותתת שטמאה].

⁶ דהנה לרש"י שפירש שאין מציאות של עומדת ומזנקת, א"כ ע"כ מה שטיהר ר' יוסי מיירי בעומדת ושותתת דאין מקרה אחר. אולם לתוס' כיון ששייך שתהא עומדת ומזנקת, ואוקמא שמואל למתניתין במזנקת, א"כ בכה"ג דאיכא תרתי לריעותא שעומדת ושותתת בזה לא דיבר ר' יוסי ואין ראיה לטהרה ואיה"נ טמאה, דמתניתין מיירי במזנקת ורק בזה טיהר ר' יוסי אף דאיכא חדא לריעותא. וזהו גם מ"ש הרא"ש כאן (בסי' א'), וז"ל: ולהך פירושא לא אשכחן שמטהר ר' יוסי בעומדת ושותתת וכו'.

⁷ כן דייקו התוס' (בדי"ה מדלא) דלא אמר דר"מ כר"ש, דחולק ר"מ ומטהר ביושבת.